

Lider Etkinli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lider Etkinli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25335>

Özet

Lider Etkinli?i Ölçe?i, yöneticilerin (amirlerin) liderlik rollerini uygun bir ?ekilde yerine getirme düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, ba?langıçta be? madde olarak analiz edilmi?, ancak psikometrik özelliklerinin iyileştirilmesi amacıyla bir maddenin ç?karılmasıyla birlikte nihai olarak dört madde ve tek boyuttan olu?an bir yapıya kavumu?tur. Ölçe?in güvenirlik katsayısı oldukça yüksek bulunmu?tur, bu da aracın tutarlılı?ını desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Lider Etkinli?i, Örgütsel Davranış, Uyarılma, Psikometrik Özellikler, Tolga Yılmaz, Güvenirlik, Geçerlik

Yazarlar

Tolga Yılmaz

Amaç

Lider Etkinli?i Ölçe?i, çalı?anların kendi yöneticileri veya amirleri hakkındaki algılarını temel alarak, söz konusu liderlerin örgütsel liderlik rollerini ne ölçüde başarı? ve uygun bir ?ekilde yerine getirdiklerini de?erlendirmeyi amaçlar. Bu ölçek, özellikle örgütsel psikoloji ve yönetim bilimleri alanlarında liderlik performansının de?erlendirilmesi için tasarlanmı?tır.

Ölçe?in temel amacı, liderlik etkinli?inin tek boyutlu yapı?ını sağlam ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Uyarılma çalı?ması, orijinal ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test etmek ve geçerli bir ölçüm aracı sunmak üzere gerçekleştirilmiştir.

Yapı

Ölçek, **Lider Etkinli?i** adı verilen tek bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bir yöneticinin temel liderlik sorumlulukları (yetki kullanımı, yönlendirme, motivasyon sağlama vb.) çalı?anların bakış açısıyla ne kadar etkili ve yerinde gerçekleştirildiğini ifade eder.

Ölçek, yöneticinin davranışları etkinli?ine odaklanmakta olup, liderlik tarzından ziyade liderlik sonuçları ve rollerin yerine getirilme kalitesini de?erlendirmektedir. Nihai yapı?ı dört maddeden olmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. KFA sonuçlar?na göre, maddelerin öz de?eri 1'den büyük olan tek bir faktörde topland??? ve bu tek faktörün toplam varyans?n %84,17'sini aç?klad??? tespit edilmi?tir. Bu durum, ölçe?in güçlü bir tek boyutlu yap?ya sahip oldu?unu göstermektedir.

DFA sonucunda ise ilk analizlerde ölçe?in uyum iyili?i de?erleri kabul edilebilir seviyede ve anlaml? bulunmam???r. Bu durumun, ölçe?in dördüncü maddesinin **psikometrik özellikleri** nedeniyle modelin uyumunu bozmas?ndan kaynakland??? de?erlendirilmi?tir. Dördüncü madde ölçekten ç?kar?larak analiz tekrarland???nda, dört maddeden olu?an nihai modele ili?kin uyum iyili?i de?erlerinin iyi uyum özelliklerine sahip oldu?u ve kabul edilebilir seviyede anlaml? oldu?u görülmü?tür. Bu düzenleme, ölçe?in yap?sal geçerli?ini güçlendirmi?tir.

Güvenirlik

Lider Etkinli?i Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? ile hesaplanm???r. Dördüncü maddenin ç?karılmasıyla elde edilen dört maddelik nihai yap? için güvenilirlik katsay?s? **0,94** olarak bulunmu?tur.

Genel kabul gören standartlara göre, 0,90 üzerindeki güvenilirlik katsayılar?, ölçe?in mükemmel derecede güvenilir oldu?unu gösterir. Bu yüksek de?er, ölçe?in maddelerinin ayrı yap?y? tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü ve ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, uyarlama çal???mas? kapsamında detaylı olarak incelenmi?tir.

Ke?fedici Faktör Analizi (KFA): KFA, ölçe?in tek faktörlü yap?da oldu?unu do?rulam???r. Bu faktör, varyans?n %84,17 gibi oldukça yüksek bir oran?n? aç?klamaktadır.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): Ba?langıçta be? madde ile yapılan DFA, uyum iyili?i de?erlerinde sorunlar göstermi?tir. Faktör yüklerinin sırasıyla 0,930; 0,923; 0,933; 0,889 ve 0,912 oldu?u tespit edilmi?tir; ancak dördüncü madde model uyumunu bozmu?tur.

Yap?sal De?i?iklik: Dördüncü madde modelden ç?karıldıktan sonra yapılan tekrarlı analizde, dört maddelik modelin mükemmel uyum iyili?i de?erlerine ula?t??? ve bu haliyle ölçe?in tek faktörlü yap?s?n?n do?ruland??? kanıtlanm???r.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Dört (4) madde ve tek (1) boyuttan olmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçe?i (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Popülasyon Grubu: Örgütsel ba?lamdaki çal??anlar veya yöneticilerle etkile?imde bulunan bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??an popülasyonu).

Popülasyon Detaylar?: Çal??anlar?n yöneticilerini de?erlendirmesi esas?na dayan?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama, Likert tipi derecelendirme.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2014** y?I?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için yazar?n akademik izinlerinin al?nmas? önerilir. Telif ve kullan?m ücretleri hakk?nda kesin bilgi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

[lider-etkinligi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Y?lmaz, T. (2014). Lider Etkinli?i Ölçe?inin Türkçeye Uyarlanmas? çal??mas?. *Kahramanmara? Sütçü ?mam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 1-24.

Lider Etkinli?i Ölçe?i Maddeleri

Ölçek dört madde ve tek boyuttan olu?maktadır.

Yöneticim (amirim) liderlik rollerini uygun bir ?ekilde yerine getirir.